

Валерій Фурса

Десята заповідь

Валерій Фурса

Десята заповідь

*http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=21113671
Мультимедійне видавництво Стрельбицького;*

Анотація

У передсвітанковій тиші пролунав постріл. Скоєно замах на вбивство успішного бізнесмена Василя Степанчука. Розслідування обставин злочину заходить у глухий кут. Один з „кращих” представників міліції намагається віддати під суд напарника потерпілого. Та настирливі хлопчаки, члени найкращої бригади молодих підприємців, прямо вказують на злочинця і доводять його присутність на місці злочину у час його здійснення. Молодий слідчий успішно завершує справу і доводить вину примажореного злочинця.

Содержание

Пролог	4
Розділ 1	10
Розділ 2	18
Розділ 3	25
Конец ознакомительного фрагмента.	34

Валерій Фурса

Десята заповідь

Пролог

Несподіваний постріл розколов світанкову тишу. Розколов безжалісно, владно і невмолимо. Він розірвав ніч навпіл, наче гнилу ряднину, різко відділивши минуле від майбутнього, перекресливши це минуле і зупинивши стрілки чийогось годинника у сірості сьогодення.

Налякане пострілом гайвороння стрімко злетіло в небо, своїм несамовитим лементом сповіщаючи світ про чергове злодіяння проти нього. Про злодіяння, вчинене найбільш довершеним творінням Господнім – людиною. І найбільш невдалим його творінням також.

У цьому лиховісному воронячому воланні вчувався різкий протест проти вчиненого десь там, на землі, насильства. Не так! Зовсім не так повинен починатися літній ранок! Тільки жайвір може розбудити сонце. Лише його неповторна пісня має право оповістити все живе про настання нового дня. Пісня літнього світанку, а не безжалісний грім біди, має право на існування у цьому, кращому із світів! Та чи найкращий він насправді?...

Лише німі свідки цього страшного злодіяння – вже ледь

пригаслі передсвітанкові зорі байдуже тускнули у небесній високості, незворушливо спостерігаючи за тим, що твориться на грішній Землі. Тільки вони, далекі й холодні, бачили щось, що недоступне нікому іншому. Але ще жодна з них ніколи й нікому не розкрила своїх таємниць. Ні своїх власних, ні тих, невідомими свідками яких їм довелося стати лише по причині свого високого становища у цьому світі. Напевне, ніколи й не відкриє...

Застукотіли двері будинків. Заспані, стривожені несподіваним громом, люди почали виходити у свої двори, стиха вітаючись із сусідами, і перепитуючи один одного про причину такої несподіваної і не зрозумілої тривоги. Хто сміливіший, ті вийшли на вулицю, даремно сподіваючись побачити хоча б щось у світанкових сутінках.

Звук пострілу розбудив Галину. Якось незрозуміла, невизначена і ніяк не усвідомлювана тривога холодними лещатами охопила серце. Почуло, напевно, біду, от і затріпотіло тривожно й налякано, наче спіймана у руки перепілка. Такого з нею ще ніколи не траплялося.

– Васильку!...

Та чоловіка поряд не було. Згадала, що збирався на світанку поїхати з товаришем на риболовлю. Казав, що хоче якоїсь екзотики для своїх ставок роздобути. Кілька сомиків, окунців та плотвичок. Та й на юшку щось додому привезти обіцяв. Він і раніше, час від часу, бавився вудками, та Га-лина досить спокійно ставилася до такого захоплення чоло-

віка. Нехай відпочине! Адже працює від зорі й до зорі. А з домашніми клопотами вона й сама впорається.

Якби не той, ще неусвідомлений і не зрозумілий, звук і не несамовите каркання розтривоженої зграї гайворонів, якби не тривожний стукіт власного серця, то й заснула б собі знову, нікуди не поспішаючи цього теплого недільного ранку. Але заснути більше не могла. Напевне, чи не вперше у житті чомусь так тривожно занило серце, і душа, здавалось, от-от вирветься із грудей і легкокрилою чайкою полетить туди, за поріг, де сталося щось лихе, щось зле і невиправне, таке, чому нема ні пояснень, ні ворота.

Накинувши на себе легенький халатик, боса й непричісана, вона вибігла у сіни і відкрила двері.

Ой! Краще б вона їх не відкривала! Краще б не бачила тієї біди, яка так неочікувано впала на дружню сім'ю Степанчуків. Та хіба хтось колись зумів захватися від біди за закритими дверима? Не вигадали ще таких дверей. І замків, які вберегли б від зла, теж ніхто ще не зробив...

Відкрила двері, й відразу ж остовпіла від жаху. На якусь мить оніміла на місці у якомусь дивному оціпенінні. Її Василько, її чоловік і батько її дітей, лежав лицем до землі, впавши з ганку на заросле споришем подвір'я. А над його лівою лопаткою зловіще червоніла кривава пляма...

– Васильку!!! – наче не губами, а самою, вмить осиротілою, душею прокричала. І впала без тями на тіло свого коханого.

Сусіди, почувши крик прибитої горем жінки, кинулись до її двору і, розгублено поглядаючи один на одного, мовчки обступили тіла двох молодих людей, які так несподівано для всіх знайшли своє останнє пристанище на виплеканій ними землі власного подвір'я. Безвусі юнаки і посивілі чоловіки враз неначе закам'яніли, не знаючи, що й робити. Лише більш імпульсивне жіноцтво, яке вслід за чоловіками прибігло до будинку подружжя Степанчуків, намагалось бодай щось порадити.

– Пропустіть! Розійдіться негайно! – різкий голос місцевого фельдшера Марії Михайлівни вивів з оціпеніння при тихлий натовп. Сама ж Михайлівна швидко присіла біля Галини і повернула її на спину.

– Втратила свідомість. Віднесіть її швиденько на ліжко і дайте понюхати ось це, – тицьнула пляшечку у руки найближчої із жінок.

– Він ще живий, – швидко промовила Михайлівна, прислухаючись до ледь чутних ударів серця і намагаючись акуратно перевернути Василя на спину. – Допоможіть! А ви, Семенович, негайно дзвоніть на «швидку»! І у міліцію подзвонити не забудьте!

Семидесятилітній Семенович, почувши втішні для всіх слова фельдшера, молодим цапком подріботів до свого будинку виконувати дане йому надзвичайне доручення.

– Серце, здається, не зачеплене, – ніби сама до себе промовила Михайлівна. – Легеня, поза сумнівом, пробита. По-

трібно зупинити кров...

Здавалося, незалежно від неї самої, її вмілі руки вже дістали з сумки бинт і перев'язали пораненого. Воно й не дивно. Майже сорок років на цій роботі. Різне у її практиці траплялося. Але таких поранень бачити ще не доводилось. Руки її були швидкими і впевненими. Руки й самі знали, що і як робити.

– Ще зробимо обезболюючий укол, і будемо чекати «швидку допомогу». Сподіватимемось на краще.

– Васильку!!! – знову зраненою чайкою кинулась до чоловіка Галина. – На кого ж ти нас покинув?... Хто ж той вражина клятий? Хто нам таке зло заподіяв?... – закричала-заголосила жінка-чайка над тілом свого коханого.

– Не голоси, Галинко! – ніжно обійняла її Михайлівна. – Не вмер твій Василько! Живий ще... От тільки тривожити його не потрібно. Важко він поранений. Але наш Петро Федорович і не таких з того світу повертав. Помолись краще за чоловіка свого. Будемо сподіватись, що «швидка допомога» таки швидко приїде.

– Уже приїхала, – нутужно прохрипів Семенович, забігаючи у двір. – Я і в міліцію подзвонив, і дільничому нашому повідомив.

Василь несподівано ворухнув устами, ледь-ледь привідкривши очі.

– Колька... – ніби шелестіння листя під легеньким вітерцем, зірвалося з його уст, і він знову впав у важке забуття,

ступивши на тоненьке лезо між життям і смертю.

Розділ 1

Лише хвилин через десять після того, як «швидка допомога» помчала з пораненим до місцевої лікарні, біля подвір'я Степанчуків зупинився міліцейський УАЗик. Василь, напевно, вже й на операційному столі лежав.

– Так... – ледве виліз з машини і, перевалюючись з ноги на ногу, рушив до людей немолодий вже міліціонер.

– А чого це вас тут так багато зібралося? – суворо і трохи навіть самовдоволено звернувся до натовпу. – Всі сліди позатоптували! Як тепер накажете мені злочинця шукати? Чи, може, самі знайдете? Кого тут вбили?

– Не вбили, – вийшла наперед Марія Михайлівна. – Поранили тільки. Важко поранили Василя Степанчука.

– Це бізнесмена нашого новоявленого? – ніби зрадивши несподіваній новині, навіщось перепитав міліціонер. – Того, що лісопилку у лісництві влаштував? Хто б міг подумати?... Але, якщо його тільки поранено, то нам тут і робити нічого. Коли до себе прийде, то сам свого кривдника знайде. Сам же його й покарає. За ним не заржавіє...

– Ти б, Макаре, менше язиком молот! Краще ділом займись, якщо ти хоча б на якесь діло придатний, – обрізала його Михайлівна.

– Но, но, но! – сердито прикрикнув на неї представник закону. – Посадову особу при виконанні ображаєш! До «ку-

тузки» захотіла?

– А ти на мене не нокай! Не запряг! І кутузкою своєю мене не лякай. Я вже стільки разів лякана, що тепер нічого не боюсь. А тебе – то й поготів. Приїхав діло робити, то й роби! Чи ти тільки зі мною лаятись будеш?

– Ти поговори ще у мене, колючка будякова! Чому пораненого забрали, нас не дочекавшись?

– Та чи ти з дуба впав, лейтенанте?! П'яний ти, чи температура раптом піднялась, що дурниці такі верзеш? Дитя мале знає, що пораненого рятувати треба, а не твого приїзду очікувати. Ось тут він лежав. Лицем донизу. Куля у груди, трохи вище серця попала, і зі спини вийшла.

– Ти, Михайлівна, так гарно все розповіла, ніби сама у нього стріляла...

– Пояснила, бо кров спиняла, рану його перев'язувала. Та що з тобою говорити? Невже у вашій міліції нікого більш путнього не знайшлося? Один поліцай-Макар у міліції штани протирає?

Михайлівна навіть сплюнула спересердя. А люди, що стояли довкола, сердито загомоніли, поминаючи нерадивого міліціонера не зовсім добрим і далеко не тихим словом.

– Ти таки напросишся у мене на неприємності. Навіть стаття у кодексі відповідна є. «Образа власті» називається.

Тут вже й інші не стримались. А старий Семенович від обурення навіть трохи заїкатися почав:

– Т-ти д-довго ще б-будеш з ж-жінкою л-ляятись? М-мо-

же хочеш, щоб я, як депутат р-райради, т-тебе на с-сесію викликав, д-де т-тебе люди про роботу твою з-запитають? Теж мені, власть з-знайшлася! Задрипана...

На сесію районної ради Макарові явно не хотілося. Тому він, наскільки міг, приглушив свій гнів. Але й далі продовжував щось тихо бурмотіти у свої кущисті вуса. Мовчки бродив двором, заглядаючи у всі закутки, невміло намагаючись створити видимість того, що дійсно щось шукає. Навіть ліхтариком у деяких місцях присвічував, хоча вже й ранок наступив.

– А хто і звідки стріляв? – мов Пилип з конопель, знову запитав у присутніх.

– Матінко моя! Знову за рибу гроші! А ти для чого сюди приїхав? Чи тобі тільки покататися захотілося? – Михайлівна просто таки палахкотіла від люті.

– Тут людину мало не вбили, а він у дитячі питання бавиться! Шукай, іроде, звідки стріляли! І не виводь мене із себе! А то не подивлюсь, що на тобі хворма висить.

– Форма моя не висить, а на мене одягнена, – з наголосом на останньому слові мовив Макар.

– Може, на комусь вона і одягнена, – не могла вгомонитися Михайлівна. – А на тобі, як на опудалі городньому, висить. Займися ділом, іроде! Тому що громада цю форму й зняти може. Тим більше, що висить вона на негідній людині. А коли форму знімемо, то й по задньому місцю добряче надаємо. Щоб розум із нього хоча б трішки вище піднявся. А

то він у тебе явно там застоявся. Чи, може, тобі «Пургену» дати?...

Збиралося на грозу. Не ту, що у природі живе за своїми власними законами і лише за волею вітру налітає на наші міста і села. А на грозу соціальну, стихійну, коли збурений натовп от-от почне вражати громами справедливого гніву, і гнів той разючими блискавками так і прошиє недолугого представника закону.

Врятувало Макара від неприємностей лише те, що саме на ту мить з'явився слідчий районної прокуратури. А вслід за ним і ще кілька представників районного відділу міліції підїхало. Саме вони, хоча б у деякій мірі, розрядили напругу в натовпі. Хоча, навряд чи її можна було розрядити повністю.

Слідчий у містечку був людиною новою. Тому всі сусіди Василя зацікавлено приглядалися до нього. Що ж він зможе зробити, ще зовсім жовторотий, якщо ось цей, вже посивілий на служби мішок з лайном, лише цілу купу дурниць намовов, а до справи ще й не брався?

– Заспокойтеся! Заспокойтеся, громадяни! Давайте, спокійно і детально у всьому розберемося. Хто може докладно повідомити про те, що тут трапилось?

Марія Михайлівна, яка ще не зовсім заспокоїлась від словесних перепалок з горе-міліціонером, наскільки зуміла, розповіла слідчому про те, що бачила.

– Потерпілий був у свідомості, коли ви його оглядали і

перев'язували?

– Ні. Лише на якусь мить очі привідкрив і вимовив єдине слово – «Колька».

– А-а! Так це ж дружок його закадичний! Теж бізнесмен задрипаний! От він його й порішив! – не стримавшись, вклинився у розмову Макар. – Напевно, доходами ділитися не захотів? Його робота! Сто процентів – його!

Людей явно обурили такі слова міліціонера.

– Прошу не втручатися, пане старший лейтенант! – сердито обірвав його слідчий. – Якщо маєте щось доповісти по суті справи, то доповідайте.

– А як же! Доповість він! – не стримався й Семенович. – Він вже півгодини з Марією Михайлівною лається. А у розслідуванні обставин справи – у нього ще й кіт не валявся. Наче на прогулянку сюди приїхав.

– Ви місце події оглянули? Звідки стріляли – дізналися?

– Та я мало не на колінах весь двір обнишпорив. Гільзи ніде нема.

– А на дорозі дивилися? Чи ви гадаєте, що гільза лише у дворі може бути?

– Ні. На дорозі ще не дивився. Ми зараз, в айн момент, це зробимо. Ходімте, хлопці, гільзу шукати.

Тільки тепер, відверто посміюючись над своїм безтолковим начальством, з кабіни вийшов шофер-сержант.

– Що, Макаре Івановичу, дісталось вам на горіхи?

– Ти поговори ще у мене, – ображено засопів Макар. –

Марш на вулицю – справу робити! Розбалакався тут. Ледацюга!

Хоча ситуація була й доволі напруженою, та дехто з молодих, все ж, тихо засміявся. Це ж треба! Як із людини прямо таки пре начальницький дух! Правду кажуть у народі, що не дай Бог з хама пана. Та ще й у міліцейській формі.

Слідчий тим часом провів опит усіх свідків, хоча свідками будь-кого з присутніх назвати було важко. Адже свідок – це той, хто щось бачив і тому може про щось свідчити саме на основі побаченого. Або чув щось певне. А тут лише частина присутніх чула звук пострілу. Ще й не всі з них зрозуміли, що це був саме постріл. Вони були лише свідками величезної біди їхніх сусідів. А от, як саме ця біда підвернулася, як вона трапилася, про те ніхто й нічого не знав. Ні машини, ні мотоцикли, яких у містечку було чимало, по вулиці не проїздили. Щоб хтось втікав з місця події, то такого також ніхто пригадати не міг.

Склавши протоколи опиту свідків і детально описавши в окремому протоколі місце події, слідчий прокуратури вже, було, зібрався їхати до лікарні. Та саме у цей момент було знайдено гільзу. Свіжо стріляну. З неї ще запах пороху не вивітрився. А знайшли її сусідські хлопчаки, які ретельно оглядали придорожні кювети і старанності яких міг би повчитися присутній на місці події офіцер міліції. Та й не лише він один.

По всьому було видно, що стріляли з дороги, на гладень-

кому асфальтному полотні якої жодних слідів, звичайно ж, не було. Куди зник злочинець, чи то у горішню частину міста подався, чи то в долишню, дізнатися не вдалось.

– По всьому видно – «глухар», Макар Іванович, – стиха мовив міліціонерові слідчий. – Навряд чи нам вдасться розкрутити цю справу.

– Та що ви, Сергій Петрович! Так поранений сам же на вбивцю вказав. Колька, мовляв. Дружок його закадичний.

– Друзі рідко вбивцями стають, – не погодився з ним слідчий. – Та й чи один Микола у цьому місті...

А, наскільки мені відомо, саме з друзів найлютіші вороги й виходять. Згадаєте моє слово! Микола – вбивця! І я вам це доведу. Виписуйте постанову на арешт! Він у мене в айн момент розколеться.

– Ви що, хіба не знаєте, що ордер на арешт лише прокурор надати може? До того ж, якщо для того є вагомі підстави. А я навіть не його заступник. Тому й рішення такого прийняти не можу. Та й не впевнений я у вашому висновку.

– Та як ви можете у чомусь бути впевненим, коли з колоритом нашим, місцевим ще не знайомі? А нашим людям – хліба не давай, тільки б з приводу нашого законодавства позубоскалити та кулаки свої об чужі ребра почесати. У нас ще такі фрукти зустрічаються, що хай Бог милує.

– Я їду в лікарню, – не звертаючи уваги на занадто довгу репліку Макара Івановича, повідомив йому представник прокуратури. – А ви, сподіваюсь, знаєте, як діяти у таких ви-

падках. Якщо не згодні з моєю думкою і якщо у вас є серйозні підстави для відстоювання вашої точки зору, то звертайтеся з відповідним рапортом до свого безпосереднього керівника.

Розділ 2

Пітьма... Пітьма безпросвітня, хоч око виколи! Ні сонячного промінчика, ні місячного сяйва, ні полиску далекої зірки... Одна лише розтривожена думка, невловима, наче тінь у полудень, бродить десь у дрімучих лабіринтах пам'яті, намагаючись осягнути суть того, що сталося. Зрідка, наче спіткнувшись об щось, перед внутрішнім зором висвічуються окремі картинки недалекого минулого. Та втомлена думка ніяк не може поєднати ці картинки в одне ціле...

Старший сержант Василь Степанчук відслужив строкову службу у повітряно-десантних військах і повернувся додому з твердим наміром вступити до інституту і вивчитись на інженера-будівельника.

Манила його романтика новобудов. Притягувало до себе щось нове, ще не звідане. Хотілося його побачити, оте нове. А ще більше йому хотілося самому прикласти руки до створення чогось надзвичайного, ще досі ніким не баченого, такого, що змінило б існуючий світ і зробило б його ще кращим і більш привабливим для людей.

Раніше про таке чомусь і не мріялось. Може, занадто молодим був, чи, швидше за все, власного життєвого досвіду ще не вистачало? Адже що у житті міг бачити вчорашній випускник середньої школи? Як і всі його ровесники, жив він майже в тепличних умовах, які створювали для нього люб-

лячі батьки. Хоча б через це не міг він бачити й розуміти всіх тих складностей щоденного життя, які оточують нас постійно. Раніше, у зовсім ще недалеких дитинстві та юнацтві, про всі ті складності і не думалось. Та й погуляти хотілося перед армією. А потім – випробувати себе на міцність суворими армійськими буднями.

Навіть у думках не було у Василя десь у чомусь схитрувати, вигадуючи собі неіснуючі хвороби, і таким чином відкочувати від військової служби, як це робили дехто з його знайомих.

– Так і до старості доживете, ховаючись за мамині спідниці, – презирливо казав у таких випадках уявним хворим. – Ніколи так і не дізнаєтесь, на що самі здатні. Чи бур'янами у людському полі рости будете, чи вагомим колосом нал'єтесь...

Не всім подобалися такі Василеві думки вголос. Та не змушиш же його замовкнути, якщо слухати неприємно. Хтось відповідав різко, а хтось і відмовчувався.

До інституту Василь вступив без особливих клопотів. До знань завжди потяг мав. Та й пам'ять у нього хорошою була. Все на льоту схоплював, і запам'ятовував надовго. А далі пішли нелегкі студентські будні. Треба було і лекції відвідувати, і до семінарів готуватися. Та ще й, час від часу, вагони на станції ввечері чи вночі розвантажувати. Щоб на життя вистачало. Адже скільки тієї стипендії?... А у батьків з коштами завжди сутожно було. Молодших на ноги ставити треба.

Може тому, що жилося у ті часи нелегко, ні до сигарет, ні до випивки потягу не мав. Хоча й не відмовлявся іноді сто грамів випити. У свято якесь, чи при хорошій компанії. Завжди був дружелюбним. З людьми сходився легко, хоча й розлучався з деякими з них без особливого жалю. Розлучався, коли відчував фальш у їхніх душах або словоблуддя на устах. Ніколи не любив пристосуванців. Цінував у людях чистоту душі і відвертість мови. Особливо подобались йому ті, хто вмів відстоювати свою точку зору. Навіть, якщо вона не співпадала з його власною.

Василеві батьки, які все своє життя віддали навчанню доброму, розумному та вічному дітей свого невеличкого містечка, ніколи не заводили з ним розмов про Бога. Але усталених християнських звичаїв дотримувались. Завжди, нарівні із сусідами, святкували і Паску, і Різдво Христове, та й інші великі релігійні свята також. Не прийнято було у їхні молоді роки до церкви ходити. Особливо їм, учителям.

Лише один-єдиний раз, у ранньому дитинстві, Васил був у церкві. Коли померла його бабуса. Дитячий розум не міг тоді осягнути всієї величі і таїнства церковного обряду. Але після того випадку заперечувати віру в Господа, навіть підсвідомо, вже ніколи й ні перед ким не наважувався. Та найбільше не подобалось йому, коли деякі ушлі діляги, впевнено працюючи ліктями, щоб завоювати собі тепле місце під сонцем, всіляко намагалися використати релігійні вірування людей і, граючи на найсокровенніших струнах людських

душ, зіштовхували їх мало не лобами, науськуючи парафіян різних конфесій одних на одних.

– Ми всі – християни! – доводив він у хвилини відвертих розмов, – і греко-католики, і католики, і православні, і навіть представники різних сект. Головне у житті – бути людиною! І не так вже й важливо, якої саме віри ти дотримуєшся.

– Чому ж ти тоді сам до церкви не ходиш, якщо християнської віри не цураєшся? – питався його дехто.

– Та хоча б тому, що не тільки чесні та набожні люди туди ходять. Не лише за молитвами вони час у церкві проводять, – відповідав він на такі запитання. – Ходять і ті, хто на людях брудно лається, і ті, хто ближнього свого, як липку, обдирає. До церкви тепер багато людей ходить для того, щоб гріхи свої замолити, а не поради у Господа запитати і допомоги у здійсненні добрих справ попросити. Як на мене, то досить Бога у серці мати. І заповідей його дотримуватись. А якщо я не правий у цьому, то мені самому й відповідати. Перед Богом, та перед совістю своєю. А не перед вами.

Якось, на зимових канікулах, підмовили його друзі на поїздку у Карпати.

– На лижах покатаємось, – переконували його, – під віковими смереками Новий рік зустрінемо.

Хоча й не надто далеко від гір жив Василь, але якось так сталося, що жодного разу не довелось йому побувати у цьому казковому краю. Тому й умовляти його довго не довелось. Попрацювали друзі два тижні на розвантаженні вагонів, гро-

шенят на поїздку призбирали, і рушили веселою компанією у невідомість, керуючись лише своїм молодецьким завзяттям і вірою у хороших людей.

Новий рік дійсно зустріли у прадавньому лісі. Щось таке незвичайне, таке казкове було у тому святкуванні, що воно всій їхній компанії на все життя запам'яталося. Та найважливішим для Василя у тій поїздці було те, що зустрів він у горах своє перше в житті кохання, свою яснооку Галинку, доньку простих людей, горян з діда-прадіда, у яких квартирувала їхня компанія.

І Галинці приглянувся статний, кароокий юнак, що вигідно відрізнявся від всіх своїх товаришів серйозним ставленням до життя і до людей, що зустрічалися йому на життєвому шляху. А вже через рік молодята стали на рушничок щастя. Повіз Василь свою Галинку на рідне Полісся, де ліси, як і в Карпатах, неміряні, де ріки такі ж швидкоплинні, а люди привітні і добродушні, як і по всій Україні.

Так як для Василя були невластиві непродумані вчинки, то проблему матеріального забезпечення сім'ї він вирішив ще до весілля. Правда, довелось перевестися на заочне відділення. Не сидіти ж у батьків на шийі. Та ще й з молодою дружиною.

Було їх двоє нерозлучних друзів – Василь Степанчук і Микола Погорілець. Дружили вони ще з дитинства. Разом до школи ходили. В інституті вчилися на одному курсі. Навіть одружитися вирішили майже одночасно. Та одружитися

– не в кіно сходити. Адже це – на все життя. Довго вони тоді думали, як на життя заробити і сім'ї свої матеріально забезпечити.

Хлопці були бережливими. Важкою працею зароблені на розвантаженні вагонів гроші на вітер не викидали. От і зібрати якісь там суми зуміли. Ще трохи у батьків позичили, і вирішили при місцевому лісництві свою пилораму відкрити. Правда, покрутитися довелося чимало. Дещо цікаве їм інститутські викладачі порадили, у чомусь родичі та знайомі допомогли. Вдалося їм тоді досить хороше обладнання на вигідних умовах – у лізинг взяти, тобто у оренду з викупом.

Справи непогано пішли. Хоча й клопітно на перших порах було. Особливо – при пошуку клієнтів. Та й працювати іноді з ранку і до самої ночі доводилось.

Дуже допоміг хлопцям директор лісгоспу, старий друг Василевого батька.

– Чим я маю віддавати ліс-кругляк якимось невідомим баригам, а вони на ньому наживатися будуть, – обмовився він якось за чаркою у Василевих батьків, – я краще допоможу розкрутитися Василю та Миколі. Може, й вони мені колись корисними будуть. А ні, то й ні. Моя добора справа мені ж в актив і запишеться. Хоча б на суді Божому...

І допомагав Іван Іванович хлопцям. Допомагав щиро, від усієї душі. І лісом першосортним, і порадами мудрими, і клієнтами грошовитими.

Так і вийшли Василь з Миколою в люди. Чудові весілля за

свої власні кошти справили, і молодих дружин у батьківські хати привели. А вже через рік, коли дружини їм первістків подарували, Василь з Галиною і новосілля справили.

Микола до того часу ще свій будинок не добудував. У бітків він був одинаком. Тому йому не так припікало з новобудовою, як його товаришеві, у якого ще двоє молодших у батьківському будинку були. Тому й довелося Василеві з Галиною якийсь час без друзів-сусідів жити. Але дружити вони ще більше стали. Тільки тепер уже сім'ями. Загальна справа їх так об'єднала, що вони, ніби жартома, навіть почали себе сватами іменувати. Адже Васелеві дружина народила синочка, а Микола став батьком чарівної дівчинки.

Розділ 3

Містечко Берестин невеличке. У ньому всього тисяч вісім населення. Як три села вкупі. Будь-яка звістка з однієї околиці до іншої швидко доходить. А чому тут дивуватися? Адже більшість людей з діда-праділа між собою знаються. Навіть прізвиська вуличні з давніх сільських часів ще подекуди залишилися. Десятиліттями люди родичалися, дружили, кумувалися. Та й працювали всі разом на кількох підприємствах. Тому лиха звістка про замах на життя успішного місцевого бізнесмена Василя Степанчука, як брехня по селу, за якихось півгодини розійшлася по всьому містечку і стала відома всім.

Марія Федорівна і Василь Іванович, батьки Василя, прибігли в лікарню, коли ще йшла операція. Вся у сльозах, Галя кинулась до свекрухи. Вони, обійнявшись і весь час схлипуючи, так і стояли, зі всіх сил стримуючи готовий вирватись назовні нестямний крик ображених душ. Так і простояли перед дверима операційної, підсвідомо відчуючи, що їхні голосіння можуть пошкодити і Василеві, і лікарям, які тепер борються за його життя. Навіть розмовляти голосно боялися. Щоб, не дай Боже, не нашкодити чимось своєму синові та чоловікові. Щоб лікарям не заважати. Боялися за найріднішу для них людину.

Пошепки, ледь чутно, Галя розповіла батькам про те, що

трапилось. Хоча й сама ще до кінця не могла усвідомити всю глибину біди, яка так несподівано звалилася на них всіх.

Стримувалась. Тамувала свій крик, як могла. І таки витримала. Витримала, як це можуть робити лише люблячі дружини.

А Василь Іванович всі ці нестерпно довгі хвилини очікування місця собі не знаходив. Мовчазною, похмурою тінню снував коридором, час від часу нервово струшуючи з сорочки неіснуючі порошинки. То зубами скреготав у безсилому гніві, то пальці у кулаки стискав, наче до рукопашного бою з невідомим лиходієм готувався. Чоловік добрий, тихий і скромний, він, здавалось, у ці хвилини і сам, не задумуючись про наслідки, своїми власними руками задушив би нелюда, який так нахабно зазіхнув на життя його первістка.

Як же повільно тягнеться час! Секунда за секундою повзуть, наче равлики, повільно складаючись у важкі хвилини чекання. Тільки думки, одна швидша за іншу, темні й важкі, швидко миготять у голові, не відаючи, за що зачепитися, марно намагаючись прискорити хід часу. Своє власне життя, все – до останньої крапельки, віддав би, якби його, як донорську кров, можна було перелити у ослаблене тіло сина. Тільки б це можна було зробити...

Та як довго вони не очікували тієї миті, двері операційної відкрилися несподівано. Три пари сповнених скорботою і надією очей були направлені на головного хірурга районної лікарні. Що він їм скаже? Про що повідомить? Чи надію

їм подарує, чи чорнішою за найтемнішу ніч буде його звістка?...

– Заспокойтеся, будь ласка, – спробував посміхнутися у невеличкі вусики Петро Федорович. – Найстрашніше вже позаду. Рано ще нашому соколику на той світ відправлятися. Витягнули ми його з тієї чорної дороги, з якої вороття нема. Тепер все лише від нього самого, та від вас усіх залежить. Організм у нього сильний. Повинен справитися з травмою! А мотивація до життя у Василя дуже висока. Це – і батьки люблячі, і дружина кохана, і дітки маленькі. Ми ж, у свою чергу, і в подальшому будемо робити все, щоб якнайшвидше його на ноги поставити.

Насилу стримуючи голосний плач, Галина з Марією Федорівною кинулись обіймати лікаря, не знаючи навіть, як віддячити своєму рятівникові за його добре серце і золоті руки. Адже чудово розуміли, що якби не він, то могло б і не бути у них того проблеску надії, яка тепер з'явилась у їхньому житті. І лише після того, ніби реально усвідомивши подаровану їм надію, скупі батьківські сльози рясно побігли по щоках Василя Івановича. Ніби враз відпустила його якась невідома сила, що раніше утримувала його у відносно нестабільній рівновазі.

– Дякую Вам, Петро Федорович! – ледве видушив із себе, схлипуючи. – Що б ми без Вас робили?!.

– Ну-ну, не треба, – злегка при обійняв і поплескав його по плечу лікар. – Заспокойтеся! Хоча б настільки, наскільки-

ки це можливо, заспокойтеся. І жінок своїх спробуйте заспокоїти. Бо я цього, мабуть, ніколи так і не навчусь.

Коли Василя відвезли у палату, Галя всілася біля нього на табуретці і заявила всім, що звідси нікуди не піде. Так, мовляв, і буду сидіти, поки Василько до свідомості не прийде. Поки одужувати не почне. І стільки впевненості було у її словах, що навіть мати нічим не могла заперечити своїй невістці. Хоча у її серці на якусь мить сколихнулася нестримна хвиля ревності, та відразу ж і вляглась. Прогнала її, осоружну, не давши нікому й помітити. Зрозуміла мати, зрозуміла, що саме вона, її невістка, мати його дітей, у цій важкій ситуації найбільше зможе допомогти йому – її синові. Тільки б її сили для того вистачило!

– Я теж трішки посиджу з тобою, Галинко. А потім до дітей піду, – ніжно обійняла за плечі свою невістку. – Ти, батьку, швиденько біжи до внуків. Щоб, не дай Боже, не перелякав їх хто. Побудь там, поки я прийду. А сюди по черзі ходити будемо.

– А ти, доню, за дітей не переживай, – це вже до невістки. – Ми з батьком їх доглянемо. Дома у вас все добре буде. Тільки б тут все швидше на поправку пішло.

Не менше години просиділа мати з невісткою, мовчки вдивляючись у Василеве обличчя. Вона все ще марно сподівалась на те, що от саме зараз він відкриє свої карі очі, і що страшний привид небуття відійде кудись вбік і більше ніколи, ніколи, ніколи не підступиться до нього.

А Василь лежав нерухомо, як лікарняна подушка, білий, і тільки по легеньких порухах простирадла ледь-ледь вгадувалось його дихання. Навіть не вірилось, що такий сильний чоловік може ось так безпорадно лежати, не маючи сили не лише руку підняти, але й очі відкрити.

– Ідіть уже, мамо, – ніби пробудившись від важкого сну, тихо прошепотіла Галина. – Підіть до дітей наших. Щоб я хоч за них спокійною була. А то серце моє може й розірватися між ними й Васильком.

– Йду, донечко! Батько тобі щось поїсти принесе.

– Ой! Краще не несіть нічого. Не до їжі мені тепер. І ложки в рот взяти не зможу. Не ображайтесь тільки.

Постаріла за цей недобрий ранок на добрий десяток літ, мати тихо вийшла з палати, залишивши Галину наодинці зі своїми гіркими думками, зі своїм коханим чоловіком, із її німім сином. І навіщо тільки Господь нагородив людей здатністю думати? Та ще й такою сильною здатністю, що думки ті у покорі ніяк не втримати?...

Галя залишилася у лікарні. Залишилась поряд зі своїм коханим і, фактично, наодинці зі своїми думками.

Лікар сказав, що операція пройшла успішно, і що виживе її Василько, та ще сто літ проживе. Та чи правда це? Може, лише заспокоює?... А якщо не виживе?... Якщо не вийде з того мороку її ладо? Що ж вона з маленькими дітками у чужому місті робити буде? Хто її приголубить? Хто серденько зігріє? Хто смерічкою карпатською назве?...

І додому повертатися несила, і тут залишатися – біда. Яка лише лиха доля може спіткати людину! Всього лише одна мить, один-єдиний імпульс злочинної думки, один порух пальця – і весь райдужний світ життя в одну мить перетворюється на сіре пристанище тіней, на світ без сонця, без зірок високих, без бажань щастя і надій на щасливе майбуття.

Хто? Хто той ірод проклятий, який їхню щасливу долю накрив чорним крилом смерті? Хто у зірку їхнього життя у далекому небі влучив? Хто діточок маленьких сиротами у світ пустити надумав?...

Рояться й рояться у Галиній голові думки, одна гіркіша за іншу. Стукотить у скронях застигла від жаху кров, любляче серце крижаним подихом обіймаючи. А сама вона сидить, не рухаючись, біля ліжка свого судженого, з тривогою вглядаючись в обезкровлене обличчя. Не віриться їй, що це він, її Василько, такий сильний, веселий и життєрадісний, лежить тепер перед нею таким безпомічним.

Розумом вона усвідомлює, що у страху очі великі і що насправді все може виявитись не таким жахливим, як малюють її думки. Та серцем того сприймати не може. Лише ледь-ледь вгадується його дихання. Іноді навіть здається, що ці могутні груди вже не підіймаються і що останні крапельки життя невимовно залишають його, і що ніщо вже їх, ці дорогоцінні крапельки, не в змозі буде повернути назад.

Але й зовсім інше відчуває вона. Всім своїм серцем відчу-

ває Галя, що тільки погляд її люблячих очей, її власна енергія життя, вся сила її любові передаються через цей погляд тілу коханого, і що він обов'язково виживе. І знову буде щасливим їхнє життя, а чорна тінь біди назавжди зникне у невідомості. От, тільки б їй очі не закрити! Тільки б не перервати цей промінчик надії, що струменить із найпотаємніших глибин її люблячого серця і пробиває собі шлях крізь морок забуття до серця коханого.

А як гарно у їхньому житті все складалося! Згадується й згадується той зимовий день, коли весела ватага студентів зайшла на їхнє подвір'я, і тато погодився їх заночувати. Відразу ж упав у очі Галі молодий, ставний парубок. Тенькнуло серденько від першого подиху ще не зрозумілого кохання. Та й він сам, її Василько, здавалось тоді, не зводив очей зі стрункої чарівниці-горянки. Навіть сніг тієї зими їй здавався гарячим. Усі люди були на диво привітними. А у кожному подиху вітерця вловлювався таємничий і неповторний запах весни, весни її першої любові. І як підхопила їх та хвиля кохання, як кинула у свій бездонний вир, так і поплили вони у тій солодкій хвилі, і не могли нарадітися своєму щастю.

А може, думалось Галині, щастя того було надто багато? Кільком подружнім парам могло б стати, а все лише їм самим, їхній сім'ї дісталось? Але ні, ні! Це тільки горя у людини може бути надто багато. А щастя – воно завжди в міру. Якщо дорожиш ним – примножитьься. А якщо зневажаєш його, то й відвернутися може. Багато його ніколи не буває.

Ніколи не легковажила своїм щастям Галина. Завжди бережно ставилася до нього, від недоброго ока та лихого слова берегла. Тому й тепер нікому ним не поступиться. День і ніч буде сидіти поряд зі своїм ладом, і ниточці свого закоханого погляду перерватися не дасть. Це обов'язково допоможе! Виживе її Василько! Обов'язково виживе! А як тільки очі свої відкриє, як тільки гляне на свою кохану дружиноньку, то тоді вже ніхто і ніщо їх розлучити не зможе. Здоров'я вона йому сама поверне – і теплом свого серця, і щирим лепетом їхньої малечі, і цілющими травами карпатськими, сили яких ще ніким не зміряні і які в стані влити здоров'я у будь-яке тіло, навіть у старе й немічне. А вже такому сильному організму, як у її Василька, то вони й поготів допоможуть.

Снують і снують думки в голові у Галини. Приємні спогади переповнюють душу, наливаючи сердечним теплом звернень до чоловіка погляд. Ніби подумки розмовляє з ним його дружина. І здається їй, що чоло його стає світлішим від того погляду, і наче тінь його посмішки невловимо промениться на його вустах.

Можливо, він дійсно відчуває спрямовану на нього силу цілющої енергії її кохання? Не може такого бути, щоб він не відчував її тепла, її турботи про нього! А якщо відчуває, то й сам за своє одужання боротися буде. Нехай лише на рівні підсвідомості, але буде боротися! Не дарма ж вчені люди стверджують, що наша підсвідомість, оте саме шосте відчуття, є чи не найголовнішим резервом людського організму.

Резервом, який у стані самостійно вмикатися в екстремальних ситуаціях. Який допомагає людині подолати навіть найважчі недуги.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.